

GUIDE FÖR ARBETS- OCH NÄRINGSBYRÅNS NYA INVANDRARKUNDER

VÄLKOMMEN SOM KUND TILL ARBETS- OCH NÄRINGSBYRÅN!

Arbets- och näringsbyrå kallas också TE-byrå. TE är en förkortning av byråns finska namn, työ- ja elinkeinotoimisto. Avsikten med att vara kund hos TE-byrå är att du ska hitta ett jobb. Vid TE-byrå får du information om lediga arbetsplatser och TE-byrå ger dig stöd när du söker jobb. TE-byrå ordnar också integrationsutbildning, yrkesutbildning, jobbsökar-, karriär- och arbetsträning, yrkes- och karriärvägledning, arbets- och utbildningsprövning samt lönesubventionerat arbete.

Hur blir jag kund hos TE-byrå?

För att du ska kunna använda TE-byråns tjänster, måste du vara kund hos TE-byrå. Det blir du när du anmäler dig som arbetssökande på TE-byråns webbsidor: www.te-tjanster.fi

För arbetssökande → **Anmäl dig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå.** Efter det blir du kontaktad av TE-byrå.

Hur kan jag fortsätta vara kund hos TE-byrå?

Du fortsätter vara kund hos TE-byrå genom att hålla kontakten med TE-byrå på det sätt som du kommer överens om med tjänstemannen (t.ex. per telefon eller e-post).

Du kan också kallas till TE-byrå. Du måste komma till TE-byrå på den tidpunkt som sägs i kallelsen.

Om du inte kan anmäla dig som kund vid TE-byrå på webbsidorna, kan du göra det genom att besöka TE-byrå.

När du kommer till TE-byrå för första gången, behöver du ha med dig följande dokument:

- pass
- uppehållstillstånd eller polisens intyg över registrerad uppehållsrätt för EU-medborgare
- om möjligt, befolkningsregisterutdrag från magistraten eller ett dokument som visar din finländska personbeteckning (t.ex. FPA-kort)

Vad händer när jag har anmält mig som arbetssökande?

På TE-byrå ger tjänstemannen dig en tid till ett test av din utgångsnivå i finska. Meningen är att ta reda på hurdan integrationsutbildning du behöver. Utgångsnivåtestet tar vanligen några timmar. Du måste göra testet för att få delta i integrationsutbildning. Du behöver inte kunna finska för att delta i testet.

Du kommer också att få kallelse till TE-byrån för att göra upp en integrationsplan. I planen skriver vi in hurdan jobb du söker och hurdan integrationsutbildning eller annan utbildning du behöver. Om du inte kan finska eller svenska, kan vi vid behov anlita tolk.

Om du har barn, ber vi dig ordna barnvakt för dem, medan du besöker TE-byrån.

När får jag gå integrationsutbildningen?

Vanligtvis är det kö till TE-byråns integrationsutbildningar. När du får din integrationsplan, kan vi sätta dig i kö för en utbildningsplats.

När en lämplig utbildningsplats blir ledig, får du ett brev från TE-byrån. Där står det när utbildningen börjar och var den är. Om du inte påbörjar integrationsutbildningen, går du miste om din studieplats.

Hurdan är TE-byråns integrationsutbildning?

Integrationsutbildningen varar ca ett år. På utbildningen får du läsa finska och samhällskunskap och träna de färdigheter som behövs för att söka jobb. På vissa orter kan integrationsutbildningen också ordnas på svenska. Avsikten med integrationsutbildningen är att ge dig bättre möjligheter att få jobb.

TE-byråns integrationsutbildningar ordnas på olika ställen. Man studerar vanligen 5 dagar i veckan, 7 timmar om dagen. Utbildningen innehåller också en period då du bekantar dig med arbetslivet. Under arbetslivsperioden arbetar du på en finländsk arbetsplats.

TE-byråns utbildningar är gratis för dig. Medan utbildningen pågår får du vanligen arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning för de dagar du är i skolan. Det är meningen att resor och måltider ska betalas med kostnadsersättningen.

Kan jag gå någon annan integrationsutbildning än TE-byråns?

Du kan delta i en finska- eller svenskautbildning som inte ordnas av TE-byrån, men du måste komma överens med TE-byrån om det på förhand. Du hittar utbildningar t.ex. på adressen www.finnishcourses.fi

Under integrationstiden kan du få arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning för vissa utbildningar i finska eller svenska. Villkoret är att utbildningen innehåller åtminstone 20 timmar studier i veckan och att ni kommit överens om studierna i din integrationsplan. Börja inte studera, förrän du har kommit överens om saken med TE-byrån.

Du kan också vara aktiv och lära dig finska eller svenska på egen hand. Lämpligt material finns t.ex. på biblioteket eller internet t.ex. på adressen www.kotisuomessa.fi eller www.infopankki.fi
→ **Finland på ditt språk.**

Vad gör jag om jag måste vara borta från integrationsutbildningen?

Du måste delta i integrationsutbildningen varje dag som det ordnas undervisning. Du får inte vara borta från utbildningen utan tillstånd eller godtagbar orsak.

Om du eller ditt barn insjuknar, ska du alltid meddela din lärare. Läraren kan också be dig visa upp ett sjukintyg som skrivits ut av läkare eller sjukvårdare. Om du är borta från utbildningen minst 5 dagar utan tillstånd eller godtagbar orsak, kan utbildningen avbrytas. Också utbetalningen av din arbetslöshetsförmån kan avbrytas.

Om du blir antagen till en annan utbildning medan integrationsutbildningen pågår, kan du påbörja utbildningen först efter att du kommit överens om det med TE-byrån.

Vad är en arbetslöshetsförmån?

Arbetslöshetsförmånen är pengar som betalas till en arbetslös arbetssökande som söker heltidsarbete, deltar i en utbildning eller någon annan av TE-byråns serviceformer.

När du är arbetslös och har anmält till TE-byrån att du söker jobb, undersöker TE-byrån ifall du kan få arbetslöshetsförmån.

På vilka grunder betalas arbetslöshetsförmån?

Arbetslöshetsförmån kan bara betalas om du är kund hos TE-byrån och redo att arbeta på heltid. Du måste också vara beredd att ta emot deltidsarbete. Ibland kan också deltidsanställda ha rätt till arbetslöshetsförmån.

Heltidsarbete betyder vanligen att du jobbar 5 dagar i veckan och 8 timmar om dagen, dvs. ca 40 timmar i veckan. Om du inte får något arbete, måste du ta emot TE-byråns tjänster, t.ex. delta i finskakurser som varar hela dagen.

Arbetslöshetsförmån betalas inte om du studerar på heltid eller inte kan ta emot heltidsarbete av någon annan orsak. En annan orsak kan vara t.ex. att ta hand om barn på heltid. Att vara företagare kan också påverka möjligheten att få arbetslöshetsförmån.

Vem betalar ut arbetslöshetsförmånen?

Arbetslöshetsförmånen betalas ut av Folkpensionsanstalten (FPA) och arbetslöshetskassorna. Det är alltså inte TE-byrån som betalar ut den.

TE-byrån skickar FPA eller arbetslöshetskassan ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. I utlåtandet berättar TE-byrån om den anser att det är möjligt att betala arbetslöshetsförmån till dig. Det är ändå FPA eller arbetslöshetskassan som bestämmer om du får arbetslöshetsförmån.

Du måste själv ansöka om arbetslöshetsförmånen hos FPA eller arbetslöshetskassan. Du ansöker om förmånen genom att fylla i en blankett som finns på internet på FPA:s (www.fpa.fi) eller din arbetslöshetskassas sidor. Du kan också ansöka om arbetslöshetsförmånen på en pappersblankett som du antingen för själv eller skickar per post till FPA eller arbetslöshetskassan.

Vad ska jag komma ihåg när jag är arbetssökande vid TE-byrån?

- Sök jobb på egen hand och var beredd att ta emot arbete eller utbildning som TE-byrån erbjuder dig.
- Du kan också kallas till TE-byrån t.ex. för att uppdatera din plan. Kom då till TE-byrån eller meddela på förhand om den tid som sägs i kallelsen inte passar dig.
- Se till att ditt uppehållstillstånd och pass är i kraft. Ansök om nytt uppehållstillstånd eller pass innan giltighetstiden på det tidigare går ut. Skicka TE-byrån ett intyg över att du har ansökt om ett nytt uppehållstillstånd eller pass.
- När du får ett nytt uppehållstillstånd, bör du skicka en kopia av det till TE-byrån. Om du inte har ett gällande uppehållstillstånd och inte har ansökt om ett nytt uppehållstillstånd i tid, kan utbetalningen av arbetslöshetsförmånen avbrytas
- Meddela på www.te-tjanster.fi, per telefon eller per e-post om
 - du får arbete
 - din adress eller telefonnummer ändras
 - du blir mammaledig eller sjukledig eller inte kan gå till arbete eller utbildning av någon annan orsak
 - du tänker gå på en utbildning som inte ordnats av TE-byrån
 - du eller någon av dina familjemedlemmar tänker starta ett eget företag
 - du tänker flytta utomlands.

Hur hittar jag arbete?

Som kund hos TE-byrån är det din uppgift att aktivt söka jobb. TE-byrån kan inte ge dig arbete, men nog ge dig stöd när du söker arbete. TE-byrån ger dig uppgifter om lediga arbetsplatser som passar dig.

Arbetsgivarna brukar vanligen annonsera om lediga arbetsplatser på internet. Lediga arbetsplatser finns t.ex. på adressen www.tjanster.fi → **Lediga jobb**.

Arbetsplatser lediganslås också på andra internetsidor och i dagstidningarna.

Du kan också hitta arbete via bemanningsföretag eller t.ex. bekanta. Dessutom kan du kontakta företag direkt per telefon eller e-post för att fråga efter arbete. De flesta företags uppgifter hittar du på internet.

Hur söker jag arbete?

När du hittar en annons om en ledig arbetsplats, står det i den på vilket sätt du ska kontakta arbetsgivaren.

Vanligen ska du skicka arbetsgivaren en arbetsansökan och ditt cv (meritförteckning).

I arbetsansökan ska du kort berätta

- varför du är intresserad av den lediga arbetsplatsen
- varför du är en lämplig person för arbetet.

I cv:t ska du uppge

- dina kontaktuppgifter (namn, telefonnummer, adress, e-postadress)
- din utbildning
- hurdant arbete du har gjort tidigare.

Ofta kan arbetsgivaren ha en elektronisk ansökningsblankett på sina internetsidor. Då kan du fylla i den för att söka arbetet. Ibland räcker det att ringa arbetsgivaren.

På internet finns tjänsten CV-netti. Där kan du göra ditt eget cv. Arbetsgivarna kan se ditt cv där och kontakta dig. CV-netti finns på adressen www.te-tjanster.fi → **CV-netti**.

Mera information om hur man söker jobb och skriver arbetsansökan och cv finns på:

www.infopankki.fi → **Livet i Finland, arbete och entreprenörskap**
www.te-tjanster.fi → **För arbetssökande**
→ **Tips för jobsökning**

Hur kan TE-byrån hjälpa om jag inte hittar arbete?

TE-byrån kan vid behov erbjuda dig jobsökar-, karriär- eller arbetsträning eller hänvisa dig till arbets- eller utbildningsprövning eller lönesubventionerat arbete.

Träning:

- På jobsökarträningen får du handledning i hur man söker jobb.
- På karriärträningen får du hjälp med att välja yrke och söka till yrkesutbildning.
- På arbetsträningen får du stöd för att söka jobb och fungera på en arbetsplats.

Arbetsprövning:

- Arbetsprövningen gör du på en arbetsplats. Avsikten är att ta reda på om branschen passar dig.
- Du, arbetsgivaren och TE-byrån ingår ett avtal om arbetsprövningen. Du får börja på prövningen först när TE-byrån har godkänt avtalet.
- Du får inte lön under arbetsprövningen, däremot får du vanligen arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning.

Utbildningsprövning:

- Utbildningsprövningen gör du på en läroanstalt. Avsikten är att ta reda på olika yrkes- och utbildningsalternativ.

Arbetskraftsutbildning:

- Du kan avlägga en examen som behövs för ett yrke eller komplettera din egen utbildning.
- Undervisningsspråket är finska.
- Utbildningarna är gratis för dig. Under utbildningen får du vanligen arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning.
- Du kan ansöka till utbildningarna på adressen www.te-tjanster.fi → **Aktuell arbetskraftsutbildning.**

Lönesubventionerat arbete:

- Lönesubventionerat arbete betyder att du arbetar på en arbetsplats och TE-byrån beviljar din arbetsgivare stöd för lönekostnaderna.

Var får jag veta mera om TE-byråns tjänster?

Du får mera information

- av den tjänsteman som har hand om ditt ärende
- genom att ringa TE-telefonservice
tfn **0295 025 500** (betjäning på finska),
tfn **0295 025 510** (betjäning på svenska) eller
tfn **0295 020 713** (betjäning på engelska)

Ytterligare information om arbetslivet i Finland, yrkesval, utbildningar och jobsökning:

- www.te-tjanster.fi
- www.te-tjanster.fi → För arbetssökande
→ Hitta jobb → Hitta jobb i Finland
- www.infopankki.fi
- www.finnishcourses.fi
- www.lifeinfinland.fi